
VASTUVÕETUD TEKSTID

Esialgne versioon

P9_TA-PROV(2020)0182

ELi laste rahvusvaheline ja riigisisene vanema poolt toime pandud röövimine Jaapanis

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2020. aasta resolutsioon vanema poolt Jaapanis toime pandud ELi kodakondsusega laste rahvusvahelise ja riigisisese röövi kohta (2020/2621(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklit 1,
- võttes arvesse ÜRO 20. novembri 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni artiklit 9,
- võttes arvesse rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslikke küsimusi käsitlevat 25. oktoobri 1980. aasta Haagi konventsiooni (edaspidi „1980. aasta Haagi konventsioon“),
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklit 2 ja artikli 3 lõikeid 1, 5 ja 6,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 24,
- võttes arvesse 1963. aasta konsulaarsuhete Viini konventsiooni,
- võttes arvesse põhimõtteid, mida on rõhutatud Euroopa Parlamendi 28. aprilli 2016. aasta resolutsioonis lapse parimate huvide kaitse kohta kogu ELis, lähtudes Euroopa Parlamendile esitatud petitsioonidest¹,
- võttes arvesse lapse õiguste edendamist ja kaitset käsitlevaid ELi 2017. aasta suuniseid,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi laste õiguste koordinaatori rolli ja tegevust seoses vanema sooritatud lapseröövi ning hooldusõiguse ja suhtlusõigusega seotud vaidlustega, mis puudutavad ELi kodakondsusega lapsi Jaapanis,
- võttes arvesse 19.–20. veebruaril 2020 petitsioonikomisjoni koosolekul toimunud arutelusid,
- võttes arvesse kodukorra artikli 227 lõiget 2,

---

¹ ELT C 66, 21.2.2018, lk 2.

- A. arvestades, et petitsioonikomisjon arutas oma 19. veebruari 2020. aasta koosolekul petitsioone nr 0594/2019, 0841/2019, 0842/2019 ja 0843/2019 vanema sooritatud lapseröövide ja külastusõiguse kohta, mis puudutavad eri kodakondsusest paare, kus üks partner on ELi kodanik ja teine jaapani kodanik;
- B. arvestades, et neis petitsioonides väljendati muret seoses sellega, et Jaapan ei ole täitnud 1980. aasta Haagi konventsiooni alusel tehtud kohtuotsuseid laste tagasitoomise kohta ning et puuduvad vahendid suhtlemis- ja külastusõiguse täitmise tagamiseks, mis takistab ELi vanematel säilitada sisulisi suhteid oma Jaapanis elavate lastega;
- C. arvestades, et vanema sooritatud lapseröövi seni lahendamata juhtumeid, kus üks vanematest on ELi kodanik ja teine Jaapani kodanik, on murettekitavalt palju;
- D. arvestades, et Jaapani õiguse kohaselt ei ole jagatud või ühine hooldusõigus võimalik; arvestades, et erinevate allikate kohaselt on lapserööv ränk lapse väärkohtlemise vorm;
- E. arvestades, et lapsest eraldi elava vanema juurdepääsu- või külastusõigused on Jaapanis väga piiratud või olematud;
- F. arvestades, et kõik liikmesriigid on 1980. aasta Haagi konventsiooni ja ÜRO lapse õiguste konventsiooni osalised;
- G. arvestades, et Jaapan ühines 1980. aasta Haagi konventsiooniga 2014. aastal ja on ÜRO lapse õiguste konventsiooni osaline alates 1994. aastast;
- H. arvestades, et lastel, kellel on ELi kodakondsus ja kes elavad Jaapanis, peab olema õigus heaoluks vajalikule kaitsele ja hoolitsusele; arvestades, et nad võivad vabalt väljendada oma seisukohti; arvestades, et neid seisukohti tuleb võtta arvesse lapsega seotud küsimustes vastavalt tema vanusele ja küpsusele;
- I. arvestades, et vanematel lasub esmane vastutus lapse üleskasvatamise ja arendamise eest; arvestades, et konventsiooniosalised teevad kõik selleks, et tunnustataks põhimõtet, et lapse üleskasvatamise ja arendamise ees vastutavad mõlemad vanemad ühiselt;
- J. arvestades, et Jaapanis elavate ELi lastega seotud kõikide meetmete puhul tuleb esikohale seada lapse huvid;
- K. arvestades, et igal Jaapanis elaval ELi lapsel peab olema õigus säilitada regulaarsed isiklikud suhted ja otsene kontakt oma mõlema vanemaga, kui see ei ole lapse huvidega vastuolus;
- L. arvestades, et konventsiooniosalised on kohustatud tagama, et last ei lahutata tema tahte vastaselt oma vanematest, välja arvatud juhtudel, kui pädevad asutused teevad kooskõlas kehtiva õiguse ja korraga ning kohtuliku läbivaatamise võimalusega otsuse, et selline lahutamine on lapse parimate huvides; arvestades, et niisugune otsus on vajalik erijuhtudel, näiteks siis, kui vanemad last väärkohtlevad või jätavad ta hooletusse või kui vanemad elavad lahus ja tuleb langetada otsus lapse elukoha suhtes;
- M. arvestades, et konventsiooniosalised on kohustatud austama ühest või mõlemast vanemast eraldatud lapse õigust säilitada regulaarsed isiklikud suhted ja otsene kontakt mõlema vanemaga, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus lapse parimate huvidega;

- N. arvestades, et lapse õigeaegse tagasitoomise tagamiseks peavad kõik 1980. aasta Haagi konventsiooni osalised vastavalt lepingujärgsetele kohustustele kehtestama siseriiklikke meetmeid ja õigusakte;
- O. arvestades, et igal lapsel, kelle vanemad elavad eri riikides, peab olema õigus säilitada regulaarsed isiklikud suhted ja otsene kontakt mõlema vanemaga, välja arvatud erandjuhtudel;
- P. arvestades, et Prantsusmaa president Emmanuel Macron, Itaalia peaminister Giuseppe Conte ja Saksamaa liidukantsler Angela Merkel kõnelesid Jaapani peaministri Shinzo Abega Prantsusmaa, Itaalia ja Saksamaa lapsevanemate nimel ning Euroopa suursaadikud Jaapanis saatsid Jaapani justiitsministrile ühise kirja vanema sooritatud lapseröövide kohta;
- Q. arvestades, et 2019. aasta augustis esitasid lapsevanemad teise vanema poolt röövitud laste nimel ÜRO Inimõiguste Nõukogule ametliku kaebuse;
- R. arvestades, et parlamendi laste õiguste koordinaator on alates 2018. aastast abistanud vanemaid ning tõstatanud ELi kodanike konkreetseid küsimusi seoses vanema sooritatud lapseröövidega ning hooldus- ja juurdepääsuvaidlustega Jaapani ametiasutustega, sealhulgas Jaapani justiitsministriga 2018. aasta oktoobris ja Jaapani suursaadikuga ELi juures 2019. aasta mais;
- S. arvestades, et 6. märtsil 2020 saatis petitsioonikomisjon ja 5. veebruaril 2020 saatis parlamendi laste õiguste koordinaator kirja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale Josep Borrellile, paludes lisada Jaapani 1980. aasta Haagi konventsioonist ja ÜRO lapse õiguste konventsioonist tulenevad rahvusvahelised kohustused ELi ja Jaapani vahelise strateegilise partnerluse lepingu raames korraldatava järgmise ühiskohtumise päevakorda;
- T. arvestades, et ELi-Jaapani strateegilise partnerluse lepingu raames toimunud ühiskomitee teisel kohtumisel 31. jaanuaril 2020 kutsus EL Jaapanit üles parandama siseriiklikku õigusraamistikku ja selle tõhusat rakendamist, et tagada kohtuotsuste ja Jaapani rahvusvaheliste kohustuste, näiteks lapse õiguste konventsiooni ja 1980. aasta Haagi konventsiooni järgimine; arvestades, et EL rõhutas ka vajadust tagada lapse parimad huvid ja austada vanematele antud külastusõigust;
- U. arvestades, et petitsioonikomisjon saatis oma 19.–20. veebruari 2020. aasta koosoleku tulemuste põhjal Jaapani esindusele Euroopa Liidu juures kirja, milles nõudis tungivalt, et Jaapani ametivõimud järgiksid laste õigusi ja rahvusvahelise lapseröövi tsiviilõiguslike aspekte käsitlevaid riiklikke ja rahvusvahelisi õigusakte;
1. väljendab muret laste olukorra pärast, kes kannatavad Jaapanis vanema sooritatud lapseröövi tõttu, ning asjaolu pärast, et asjakohaseid seadusi ja kohtuotsuseid ei täideta kõikjal; tuletab meelde, et ELi lastele Jaapanis tuleb tagada kaitse, mis on ette nähtud nende õigusi kaitsvates rahvusvahelistes lepingutes;
  2. märgib kahetsusega, et Jaapan, kes on ELi strateegiline partner, ei näi lapseröövi korral järgivat rahvusvahelisi norme; tuletab meelde, et riigi õigusraamistikku tuleks parandada näiteks selleks, et Jaapanis täidetakse tulemuslikult oma riigi ja teiste riikide kohtute otsuseid menetlustes, mis on seotud lapse tagasitoomist käsitleva 1980. aasta

Haagi konventsiooniga;

3. juhib tähelepanu sellele, et laste inimõiguste põhimõtted sõltuvad Jaapani valitsuse riiklikust tegevusest; rõhutab, et vaja on mitmeid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke meetmeid, et kaitsta muu hulgas lapse õigust mõlemale vanemale; nõuab tungivalt, et Jaapani ametivõimud jõustaksid tulemuslikult kohtuotsused, mis käsitlevad eraldi elavale vanemale antud suhtlemis- ja külastusõigust ning tema õigust säilitada sisuline kontakt Jaapanis elavate lastega; rõhutab, et need otsused tuleb alati teha lapse parimaid huve silmas pidades;
4. rõhutab, et lapseröövi juhtumid vajavad kiiret käsitlemist, kuna viivitamisel võivad olla pikaajalised negatiivsed tagajärjed lapsele ning lapse ja eraldi elava vanema tulevastele suhetele;
5. juhib tähelepanu asjaolule, et vanema sooritatud lapserööv võib kahjustada lapse heaolu ja sellel võivad olla pikaajalised halvad tagajärjed; rõhutab, et lapserööv võib põhjustada vaimse tervise probleeme nii lapsele kui ka eraldi elavale vanemale;
6. rõhutab, et 1980. aasta Haagi konventsiooni üks peamisi eesmärke on kaitsta lapsi vanema sooritatud lapseröövi kahjulike mõjude eest, kehtestades menetlused, millega tagatakse lapse kiire tagasitoomine riiki, kus ta vahetult enne röövimist elas;
7. väljendab heameelt parlamendi laste õiguste koordinaatori toetuse ja kaasatuse üle selle olukorra lahendamisse ning palub, et ta jätkaks petitsioonikomisjoniga koostööd petitsioonide esitajate tõstatatud juhtumite küsimuses;
8. rõhutab, et kõik lastekaitse süsteemid peaksid hõlmama rahvusvahelisi ja piiriüleseid mehhanisme, mis arvestaksid piiriüleste konfliktide eripäradega;
9. teeb ettepaneku luua koostöös Haagi konverentsiga kodanikusõbralik Euroopa teabetoe platvorm, et abistada vanemaid piiriülestes perevaidlustes (nt viia lõpule e-õiguskeskkonna portaali, mis annab teavet vanemate sooritatud lapseröövide kohta kolmandates riikides ja muude lapse õiguste kohta);
10. soovib liikmesriikidel teha oma kodanikele kättesaadavaks usaldusväärse teabe kolmandate riikide perekonnaõiguse ja lapse õiguste kohta, sealhulgas hoiatusteed raskuste kohta, millega nad võivad sellistes riikides nagu Jaapan abielulahutuse või lahuse korral kokku puutuda;
11. väljendab heameelt, et komisjon on lubanud tõstatada seda teemat igal võimalikul foorumil, sealhulgas ELi-Jaapani strateegilise partnerluse lepingu ühiskomitees;
12. palub, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lisaks selle küsimuse ELi ja Jaapani vahelise strateegilise partnerluse lepingu raames toimuva järgmise kohtumise päevakorda; kutsub Jaapani ametivõime üles oma karistus- ja tsiviilseadustikke kohaldama;
13. tuletab meelde, et 1980. aasta Haagi konventsiooni kohaselt on Jaapani ametiasutused kohustatud tagama, et keskasutused täidavad oma kohustusi, mis on sätestatud konventsiooni artiklites 6 ja 7, sealhulgas abistavad eraldi elavaid vanemaid kontakti säilitamisel lastega;

14. tuletab meelde, et Jaapani ametiasutused peavad järgima konsulaarsuhete Viini konventsiooni sätteid, et liikmesriikide esindajad saaksid täita oma konsulaarkohustusi, eelkõige juhul, kui kaalul on lapse parimate huvide ja tema vanema (st ELi kodaniku) õiguste kaitse;
15. rõhutab, et vanema suhtlemis- ja külastusõiguse piiramine või täielik keelamine on vastuolus ÜRO lapse õiguste konventsiooni artikliga 9;
16. palub, et komisjon ja nõukogu tuletaksid meelde ÜRO lapse õiguste konventsiooni osaliste kohustusi, eelkõige lapse õigust säilitada regulaarsed isiklikud suhted ja otsene kontakt mõlema vanemaga, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus lapse parimate huvidega;
17. kutsub sellega seoses Jaapani ametivõime üles järgima rahvusvahelisi soovitusi vajalike muudatuste tegemiseks riigi õigussüsteemis ja kehtestama jagatud või ühise hooldusõiguse võimaluse pärast vanemate suhte lõpetamist, et viia siseriiklikud õigusaktid kooskõlla oma rahvusvaheliste kohustustega ning tagada, et külastus- ja juurdepääsuõigus oleks kooskõlas ÜRO lapse õiguste konventsioonist tulenevate kohustustega; palub Jaapani ametivõimudel täita oma kohustusi seoses ÜRO lapse õiguste konventsiooniga, mille nad ratifitseerisid;
18. kutsub Jaapani ametivõime üles parandama koostööd ELiga ning võimaldama eraldi elavatel vanematel kohtuotsusega antud juurdepääsu- ja külastusõigust ka tegelikult kasutada;
19. palub, et komisjon pööraks erilist tähelepanu kõikidelt riikliku ja ELi tasandi huvirühmadelt saadud soovitudele piiriülese vahendamise kohta;
20. nõuab, et suurendataks rahvusvahelist koostööd liikmesriikide vahel ja kolmandate riikidega, et rakendada kõiki lastekaitset käsitlevaid rahvusvahelisi õigusakte ja eelkõige 1980. aasta Haagi konventsiooni;
21. toonitab, et kohtuotsusele järgneva olukorra nõuetekohane järelevalve on määrava tähtsusega, sealhulgas ka siis, kui see hõlmab kontakti lapsevanematega; kutsub liikmesriike üles teavitama välisministeeriumide ja Jaapani saatkondade veebisaitide kaudu lapseröövi ohust selles riigis ning Jaapani ametiasutuste käitumisest selles küsimuses;
22. kutsub nõukogu üles tõhustama koostööd liikmesriikides loodud piiriülese toimega lapseröövi hoiatussüsteemide vahel, töötama koos komisjoniga, et luua kadunud lastest teavitamise mehhanisme, kui need puuduvad, ning andma lapse õiguste edendamist ja kaitset käsitlevate komisjoni suuniste alusel aru koostöölepingute sõlmimisest, mis käsitlevad piiriüleseid lapserööve;
23. kutsub liikmesriike üles tegema ühiseid jõupingutusi ja lisama selle küsimuse kõigi Jaapaniga peetavate kahe- või mitmepoolsete kohtumiste päevakorda, et avaldada Jaapani ametivõimudele survet lastekaitset käsitlevatest rahvusvahelistest õigusaktidest tulenevate kohustuste täielikuks täitmiseks;
24. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Jaapani valitsusele ja parlamendile.

